

**Ethica Amoris, Sive Theologia Sanctorum, Magni
Præsertim Augustini, Et Thomæ Aquinatis**

Circa Universam Amoris & Morum Doctrinam, Adversus Novitias Opiniones
Strenuè propugnata, Et In Materiis Principaliter Hodie Controversis
Fundamentaliter discussa

De Externis Regulis Amoris Et Morum, Legibus Utique, ac Præceptis
Virtutum Theologicarum, & Cardinalium, necnon Decalogi & Ecclesiae -
Libros Vndecim Complectens

Henricus, de Sancto Ignatio

Leodii, 1709

Caput IV. Nonnullæ aliæ Casuistarum opiniones confutatae.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-73203](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-73203)

tum, ab Ecclesiae doctrina & mente alienum, non sine ratione asserit Natalis Alexander.

47 Enimvero male intellectum, januam aperuit, non solum laxitati illi Tamburiniæ & Escobarinae, sed & pluribus aliis, v.g. quâ Thomas Hurtadus, & ipsam referens Tamburinus n. 3. censent sine fractione jejunii manè sumi posse potum chokolatâ, etiam ad nutrimentum, & famem sedandam, inquit Filiutius & Fagundes apud Dianam p. 1. tr. 9. resol. 23. Sed utrumque improbable esse judicat noster Lezana Consulto 48. n. 88. & seqq.

48 Item, eum qui sapius bibit, toties quoties fumere posse aliquid cibi, ne potus noceat. Pro qua opinione Leander de jejuniis q. 10. citat, sequiturque 24. Casuistas, quos inter Bonacina permittit toties quoties fumere duas ficos. Diana quinque vel sex amygdalas saccharo confectas. Ledesma duodecim confectos, vulgò *confites*. Pasqualigus quamlibet quantitatem infra unciam. Sed ex opinionibus illis sequeretur, quòd si qui in die jejunii *sepius modicum quid comedit, est notabilem quantitatem in sine comederit, non frangit jejunium*. Quia scilicet non sumit per modum cibi, sed per modum remediû, ne potus noceat. At istud est frivolum. Non enim bibat, tunc potus non nocebit. Unde propositionem Alexander VII. meritò damnavit proposit. 29.

CAPUT IV.

Nonnullae aliae Casuistarum opiniones consultatæ.

49 Imprimis probanda non est opinio Filiutii, Boslii, Pasqualigi, Vidal, & aliorum, existimantium non frangi jejunium, si poma, pira, & similia sumantur ad sedandam sitim. Quia sumuntur (inquiunt) per modum potûs. Idem de malis citricis dicit Pasqualigus decif. 135. Et de uvis recentibus decif. 136. Ita etiam Vidal n. 155. Sed idèd probandi non sunt: quia similia fumere, revera est comedere, non bibere, ut communis est hominum sensus.

50 Deinde probandum non est, quòd iidem Pasqualigus & Vidal benè valentibus & robustis licitam asserunt sumptionem electuariorum, conservarum, & similibus, ad conservandam (inquiunt) bonam corporis constitutionem. Nec enim sanctus Thomas, & Doctores graviores id permittunt, nisi per modum medicinæ. Quod autem sumitur per modum medicinæ, supponit indispositionem, vel quæ sit de facto, vel quæ alioqui de proximo timeatur.

51 Hinc etiam benè valentibus & robustis non licet manè modicum fumere jentaculum, sed solis debilibus, quibus id necessarium judicant Medici. Nec enim id licitum, nisi per modum medicinæ.

52 Servitores tamen & Lectores mensæ, diebus jejuniorum, licet sumunt aliquid, antequam ferviant, vel legant, idque ipsi Doctores communiter permittunt. Sive quia id obtinuit piorum consuetudo; sive quia tunc censentur cum aliis incipere prandium, licet deinde illud per tempus non longum interrumpant, ad satisfaciendum suo muneri. Quæ interruptio communis æstimatione duplicem non constituit refecionem.

53 Tertio, Paludanus, Richardus, Joannes de la Cruz, Rodriguez, Azorius, Leander à SS. Sacramento, &c. meritò improbandam opinionem Medicinæ, Bonacinae, Sanchezii, Filiutii, Reginaldi, & aliorum, aientium, quòd jejunans, rogatus ab amico, possit, absque culpa, post prandium fumere aliquid cibi, in quantitate excusante à mortali, ne videatur inurbanus. Quia christiana urbanitas id non videtur exigere; neque enim apud verè Christianos inurbanus censetur, si excuset se ratione jejunii.

Tom. II.

Quarto, profus erronea videtur sententia Filiutii, Trullench, Pasqualigi, Leandri, qui tenent, quòd ille qui in die jejunii potest cenare, possit urbanitatis causâ invitare amicum (cui licitum non est cenare) ad cenandum secum; etiam si alioqui paratus non esset cenare. Quia hoc est ad illicitum invitare, & causam esse peccati ipsius, ut rectè Vasquez, Bonacina, Azorius, Lessius. Non inficior tamen invitari potest ad communionem mensæ, dummodò non invitetur; nec urgeatur ad cenam. A quo tamen abstinendum; si prævideatur abusus.

Quinto, licet præfixum non sit tempus, quòd infumere liceat inter prandium in die jejunii. Non licet tamen illud ad tres vel quatuor horas protrahere; multò minùs à meridie usque ad tempus cenæ. Quia hoc esset æquivalenter prandere & cenare. Nec id magis in Germania licitum; quàm alibi. Unde si ista sit ibi consuetudo, stabenda non est pro licito usu, sed pro abusu, quidquid dixerit Pasqualigus decif. 157.

CAPUT V.

A sanctis Patribus culpantur, & saltem jejuniis meritorum perdunt, qui diebus jejuniorum, varia gula in cibis & liquoribus irritamenta exquirentes, negotium non agunt demandæ carnis, imò potius voluptatis.

Ita tradit S. Augustinus serm. 205. 207. 208. & 210. ubi sic: *Sunt quidam observatores Quadragesimæ, delictosi potius quàm religiosi, exquirentes novas suavitates, magis quàm veteres concupiscentias castigantes; qui copiosis, pretiosisque apparatibus fructuum diverforum, quorumlibet oboliorum varietates & saporis superare contendunt. Vasa, in quibus coctæ sunt carnes, tamquam immunda formidant, & in sua carne ventris & gutturis luxuriam non formidant. Jejunant, non ut solitam temperando minuant edacitatem; sed ut immoderatam differendo angeant aviditatem. Nam ubi tempus reficiendi advenit, opimis mensis tamquam pecora præsepibus irruunt; numerosioribus ferculis corda obrunt, ventresque distendunt. Artificiose, & peregrinis condimentorum diversitatibus gulam, ne vel copia compescatur, irritant. Denique tantum capiunt manducando, quantum digerere non sufficiunt jejunando. Sunt etiam qui vinum ita non bibunt, ut aliorum expressione pomorum, alios sibi liquores, non salutis causâ, sed jucunditatis exquirant. Tamquam non sit Quadragesima pie humilitatis observatio, sed novæ voluptatis occasio. Quantò enim honestius, si stomachi infirmitas a quam potare non tolerat, vino usitato & modico sustentetur, quàm quarantur vina, quæ vindemiam nesciunt, quæ torcularia non noverunt...? Quid autem absurdius, quàm tempore, quo caro arctius castiganda est, tantas carnis suavitates procurare, ut ipsa faucium concupiscentia nolit Quadragesimam præterire? Quid inconvenientius, quàm in diebus humilitatis, quando pauperum victus omnibus imitandus est, ita vivere, ut si toto tempore sic vivatur, vix possint divitum patrimonia sustinere? Cavete ista, dilectissimi, cogitate quod scriptum est: "Post concupiscentias tuas non eas." Quod saluberrimum præceptum si omni tempore observandum est; quantò amplius his diebus, quando ita turpe est, si cupiditas nostra ad inusitatas laxetur illecebras, ut meritò culpetur, qui non respuerit usitatas. Diebus utique poenitentiae, quibus tantò unusquisque abstinere debet à licitis, quantò se meminit & illicita perpetrasse, ut Gregorius Magnus ait homil. 20. & 34. in Evang. Et S. Eligius homil. 9. prope finem: *Quia, fratres charissimi, multa illicita commisistis, debetis abstinere à licitis.**

bb 2.